

BELEID VEILIGE GEMEENTE

**Gereformeerde
Gemeente
Apeldoorn**

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	2
2. PREVENTIE – EN INTEGRITEITSBELEID	3
2.1 GEDRAGSREGELS	3
2.2 AANNAMEBELEID.....	4
2.3 VOG AANVRAGEN.....	5
2.4 VERTROUWENSPERSONEN	5
3. INTERVENTIE	6
4. COMMUNICATIE.....	7
5. IMPLEMENTATIE EN MONITORING	7
BIJLAGE 1 - GEDRAGSREGELS EN INTENTIEVERKLARING	8
BIJLAGE 2 – PROFIELSCHETS VERTROUWENSPERSOON	10

1. Inleiding

De gereformeerde gemeente van Apeldoorn wil een veilige gemeente zijn voor ieder die op enige wijze betrokken is bij het werk van de kerk. Een veilige gemeente is een gemeente waarvan de leden iedereen - zowel binnen als buiten de kerk - met respect behandelen.

De apostel Paulus gebruikt voor de gemeente van Christus het beeld van het lichaam dat een eenheid is die uit vele delen bestaat. Er zijn verschillende gaven, maar er is één Heere. En hoewel er heel verschillende taken en ambten zijn, kan de een niet zeggen dat hij of zij meer is of belangrijker dan de ander. Concreet betekent dit dat niemand misbruik mag maken van zijn of haar positie en de kerkenraad van de gemeente corrigerend zal moeten optreden als er onverhoopt sprake is van grensoverschrijdend gedrag en vertrouwen is geschonden. Onze gemeente - de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn - heeft er daarom voor gekozen om een actief en gedegen preventie- en integriteitsbeleid te hanteren.

Bewustwording

De basis voor dit beleid is bewustwording binnen de gemeente. Bewust zijn van machtsongelijkheid onder gemeenteleden en de effecten daarvan. Machtverschillen tussen groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, tussen ouderling en pastorant, tussen diaken en gemeentelid, enzovoorts. Het effect kan zijn dat iemand met meer macht grensoverschrijdend gedrag vertoont. De ander ervaart dat in eerste instantie niet als storend of wil daar geen aandacht aan besteden totdat het gevoel van veiligheid wordt aangetast. Van belang is daarom:

- Erkennen dat dit grensoverschrijdend gedrag ook in de eigen gemeente voor kan komen.
- Bewust zijn dat alle gemeenteleden recht hebben op een veilige gemeente.
- Vasthouden van de aandacht voor het onderwerp: door op beleidsniveau regelmatig te agenderen van het onderwerp 'veilige gemeente': wat doen we, gaat het goed en wat kan beter?
- Erop toezien dat in bijeenkomsten (gespreksgroepen, jeugdvereniging, catechese) zo nu en dan gebruikgemaakt wordt van activiteiten en werkvormen die bewustwording over veiligheid bij de gemeenteleden vergroot.

Leeswijzer

In dit document beschrijven we uit welke onderdelen het beleid bestaat en hoe we dat beleid hanteren. Ook is uitgewerkt hoe te handelen in geval van een melding. Ten slotte beschrijven we hoe vrijwilligers en gemeenteleden geïnformeerd worden over het beleid in onze gemeente en hoe we het beleid vasthouden.

2. Preventie – en integriteitsbeleid

2.1 Gedragsregels

In de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn hanteren we gedragsregels ter voorkoming van seksueel (maar ook ander) grensoverschrijdend gedrag.

Iedereen in onze gemeente, vooral zij die in onze gemeente een taak hebben als leidinggevende van één of meerdere verenigingen en/of kerkenraadslid, houden zich aan de omgangsregels die hieronder zijn opgeschreven. Wie dat doet mag zijn/haar taak uitvoeren.

Het uitgangspunt voor de omgangsregels is wat de Heere van ons eist, zoals verwoord is in Mattheüs 22 vers 37 t/m 39: *“En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf”*.

Als gemeente vinden wij dat iedereen, jong en oud, zich veilig moet voelen in onze gemeente en in ons kerkgebouw. Wij vinden alles wat deze veiligheid in de weg staat ontoelaatbaar, zoals: alle vormen van ongelijkwaardige behandeling zoals pesten, machtsmisbruik, discriminerende, racistische, seksistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten. Iedereen moet met respect behandeld worden.

Niet alle zaken die anderen kunnen kwetsen kunnen we in regels verwoorden. Dan zouden het er teveel worden. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat als iets niet genoemd wordt, dit wel toelaatbaar is.

Omgangsregels

1. Ik behandel de ander zoals ik zelf graag behandeld wil worden. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee in onze kerkelijke gemeente.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig, ik berokken de ander geen schade.
4. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn positie.
5. Ik vloek en scheld niet.
6. Ik werk niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen. Ik praat niet over de ander, maar met de ander.
7. Ik gebruik geen geweld en bedreig een ander niet.
8. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
9. Ik geef de ander geen ongewenste, seksueel getinte aandacht.

10. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen kwetsende, beledigende of neerbuigende opmerkingen over iemands persoonlijke leven of uiterlijk.
11. Ik geef zelf duidelijk mijn grenzen aan. Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem / haar hiermee te stoppen. Als dit niet lukt vraag ik een ander om hulp.
12. Ik voel me verantwoordelijk voor de ander. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt op aan. Zo nodig meld ik dit bij de leiding of mijn wijkouderling.

Intentieverklaring

Deze gedragsregels zijn uitgewerkt in intentieverklaring (zie bijlage 1), we vragen aan bestaande en nieuwe vrijwilligers en ambtsdragers om deze te ondertekenen.

2.2 Aannamebeleid

We selecteren met aandacht medewerkers en vrijwilligers die worden ingezet voor minderjarigen, jongeren en/of kwetsbare groepen. Dit betreft in ieder geval de volgende doelgroepen:

- Vertrouwenspersonen;
- Koster en hulpkoster;
- Leidinggevend en dirigenten van (jeugd)verenigingen;
- Leden van de evangelisatiecommissie;
- Vrijwilligers die ondersteuning geven aan leden met een beperking en chronisch zieken, dovensorg, ouderenzorg, verslavingszorg.

Om dat doel te bereiken hanteren we het volgende aannamebeleid:

- Indien een vacature ontstaat worden in principe geschikte kandidaten door of namens de kerkenraad benaderd met de vraag of zij de desbetreffende vacature zouden willen vervullen.
- Indien een kandidaat positief reageert wordt met hen een gesprek gevoerd over de inhoud van de functie en de aan hen te stellen eisen.
- Vervolgens wordt aan hen het document “Gedragsregels en intentieverklaring” (zie bijlage 1) voorgelegd. Dit document wordt met hen besproken en gevraagd wordt of zij daarmee onvoorwaardelijk instemmen en of zij bereid zijn om dit document te ondertekenen in geval zij zouden worden benoemd.
- Indien een kandidaat ook daadwerkelijk in de desbetreffende functie wordt benoemd, moeten zij genoemd document ondertekenen en zal ook een verklaring omtrent gedrag (VOG) worden aangevraagd.

2.3 VOG aanvragen

We vragen een verklaring omtrent gedrag (VOG) aan voor alle in functie zijnde en nieuwe vrijwilligers (zie doelgroepen in 2.2) en ambtsdragers die verbonden zijn aan onze gemeente.

NB. Leden van de kerkenraad hebben bij hun ambtsaanvaarding (en bij eventuele herverkiezing opnieuw) ten overstaan van God en de gemeente hun ja-woord gegeven op deze vraag: “Beloofst u zich in alle godzaligheid te gedragen; mede u onderwerpende aan de kerkelijke vermaning, indien gij u kwaamt te ontgaan?” Evenwel wordt ook voor kerkenraadsleden een VOG aangevraagd, dit vanwege de beeldvorming naar buiten.

2.4 Vertrouwenspersonen

We stellen een tweetal gekwalificeerde vertrouwenspersonen aan voor onze gemeente:

- a) In onze gemeente zijn twee vertrouwenspersonen benoemd die voldoen aan de profielschets (zie bijlage 2). We kiezen bewust voor een man en een vrouw. Gemeenteleden hebben daardoor een keuze wie ze willen benaderen. De vertrouwenspersonen hebben zo ook iemand om mee te overleggen en samen te werken.
- b) Een vertrouwenspersoon is onafhankelijk. Hij of zij kent de gemeente. Deze persoon is opgeleid om vertrouwenswerk in de gemeente te doen. Je kunt bij hen je verhaal kwijt en je krijgt er deskundig advies. Als je wilt, krijg je ondersteuning van de vertrouwenspersoon.
- c) De vertrouwenspersoon luistert naar je verhaal en helpt je zoeken naar mogelijkheden om de situatie op te lossen. De door jou gedeelde informatie wordt vertrouwelijk behandeld en er gebeurt niets wat je niet weet.

De contactgegevens van deze vertrouwenspersonen staan in de gemeentegids en op de website van onze gemeente.

3. Interventie

Hoe te handelen in geval van een melding?

Protocol Seksueel Misbruik

De kerk behoort een veilige plaats te zijn. De kerkenraad vindt dat vanzelfsprekend. Het is de Heere die ook dit van ons eist in de Bijbel. Gelukkig ervaren de meeste mensen die veiligheid ook. Helaas is het soms anders. Ook binnen kerkelijke verhoudingen komt seksueel misbruik voor. Hoe moet je handelen als je iets wil melden?

Zeg het tegen een ambtsdrager

Als dat bij u (jou) het geval is, mag u (jij) dat zeggen. Ook als dat binnen onze eigen gemeente, in onze kerk gebeurt. De kerkenraad vindt het belangrijk dat (doop-)leden en ook gasten bij de ambtsdragers terecht kunnen.

Deel het met een van onze vertrouwenspersonen

Wil of kun je het niet delen met een ambtsdrager? Dan kan je ook contact opnemen met een van onze vertrouwenspersonen. Meestal gebeurt dat.

Benader een onafhankelijk meldpunt

Maar als de drempel te hoog is om een vertrouwenspersoon te benaderen, is er ook een onafhankelijk adres waar u/jij terecht kunt. Speciaal voor ons kerkverband is een adviescommissie ingesteld waar gemeenteleden en/of gasten terecht kunnen die slachtoffer zijn van seksueel misbruik in een pastorale of kerkelijke gezagsrelatie. Het gaat dan over misbruik door een ambtsdrager (ouderling, diaken, predikant). Of door een andere persoon met gezag in de kerk. Dat is iemand die door de kerkenraad is benoemd (zoals een koster, organist, dirigent, lid van de evangelisatiecommissie of leider van een vereniging). Op de website <https://www.gergeminfo.nl/seksueel-misbruik> is meer informatie te vinden.

Tot slot

Seksueel misbruik wordt terecht in onze samenleving als misdrijf beschouwd. De rechter kan iemand ervoor veroordelen. Omdat het zo ernstig is wil ons kerkverband dat gemeenteleden terecht kunnen bij de onafhankelijke adviescommissie. Wat gebeurd is, mag niet in de doofpot verdwijnen!

Protocol voor kerkenraad

Zodra binnen onze gemeente bekend wordt dat er sprake is van seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag door een ambtsdrager of kerkelijk werker ontstaat in de regel een zeer complexe situatie. Om in dat proces houvast te bieden is een landelijk [protocol](#) opgesteld om houvast te bieden aan de kerkenraad.

4. Communicatie

Het Veilig Gemeente-zijn raakt alle gemeenteleden. Het is daarom belangrijk dat zij ook op de hoogte zijn van het beleid wat hiervoor is opgesteld. De communicatie over het veiligheidsbeleid geven we op de volgende wijze vorm.

Kerkbode: communicatie over beleidskeuze

Na vaststelling van voorliggende beleidsplan plaatst de kerkbode hierover een berichtje in de kerkbode. Dat zal tevens gebeuren als er vanuit de jaarlijkse monitoring aanpassingen worden doorgevoerd (zie 5).

Gemeentegids: voor vaste (contact)gegevens

In de (digitale) gemeentegids worden vaste gegevens zoals de namen en contactgegevens van de vertrouwenspersonen opgenomen en een verwijzing naar de website voor het volledige beleidsplan.

Website: beleid en protocol

Op de website van onze gemeente www.gergemapeldoorn.nl zal voorliggende beleidsplan integraal worden gepubliceerd als pdf-document. Daarnaast publiceren we het protocol seksueel misbruik met verwijzing naar het landelijke [Meldpunt](#).

5. Implementatie en monitoring

Binnen de kerkenraad is 1 ouderling verantwoordelijk en contactpersoon voor het thema 'veilige gemeente', dit is ouderling M.W. van Winkelen.

Implementatie

Na vaststelling van voorliggend beleidsplan worden de volgende stappen doorlopen:

- A. Vertrouwenspersonen benoemen;
- B. Communicatie naar gemeente inrichten;
- C. Verzoek om toegelaten te worden tot de landelijke Regeling Gratis VOG;
- D. Aanvragen van VOG's voor alle kerkenraadsleden en vrijwilligers;
- E. Periodiek evalueren (en zonodig bijstellen) van het beleid.

Stappen A – B en E door de verantwoordelijke ouderling en stappen C - D door de scriba.

Evaluatie

We stellen voor om het thema 'veilige gemeente' eenmaal per jaar te agenderen tijdens de kerkenraadsvergadering. Het huidige beleid zal dan geëvalueerd worden en indien nodig worden aangepast. Als deze bespreking tot aanpassing van het beleid leidt zal hierover worden gecommuniceerd met de gemeente.

Bijlage 1 - Gedragsregels en Intentieverklaring

Deze gedragsregels zijn onderdeel van het preventiebeleid van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn ter voorkoming van seksueel (maar ook ander) grensoverschrijdend gedrag.

Iedereen in onze gemeente, vooral zij die in onze gemeente een taak hebben als leidinggevende van één of meerdere verenigingen en/of kerkenraadslid, houden zich aan de omgangsregels die hieronder zijn opgeschreven. Wie dat doet mag zijn/haar taak uitvoeren.

Het uitgangspunt voor de omgangsregels is wat de Heere van ons eist, zoals verwoord is in Mattheüs 22 vers 37 t/m 39: *“En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf”*.

Als gemeente vinden wij dat iedereen, jong en oud, zich veilig moet voelen in onze gemeente en in ons kerkgebouw. Wij vinden alles wat deze veiligheid in de weg staat ontoelaatbaar, zoals: alle vormen van ongelijkwaardige behandeling zoals pesten, machtsmisbruik, discriminerende, racistische, seksistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten. Iedereen moet met respect behandeld worden.

Niet alle zaken die anderen kunnen kwetsen kunnen we in regels verwoorden. Dan zouden het er teveel worden. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat als iets niet genoemd wordt, dit wel toelaatbaar is.

Omgangsregels

1. Ik behandel de ander zoals ik zelf graag behandeld wil worden. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee in onze kerkelijke gemeente.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig, ik berokken de ander geen schade.
4. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn positie.
5. Ik vloek en scheld niet.
6. Ik werk niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen. Ik praat niet over de ander, maar met de ander.
7. Ik gebruik geen geweld en bedreig een ander niet.

8. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
9. Ik geef de ander geen ongewenste, seksueel getinte aandacht.
10. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen kwetsende, beledigende of neerbuigende opmerkingen over iemands persoonlijke leven of uiterlijk.
11. Ik geef zelf duidelijk mijn grenzen aan. Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem / haar hiermee te stoppen. Als dit niet lukt vraag ik een ander om hulp.
12. Ik voel me verantwoordelijk voor de ander. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt op aan. Zo nodig meld ik dit bij de leiding of mijn wijkouderling.

Intentieverklaring

De heer / mevrouw _____ belooft zich te houden aan de hierboven gestelde omgangsregels en zal meewerken aan de aanvraag van een Verklaring Omtrent goed Gedrag (VOG), zie hierna.

Datum: _____ Handtekening: _____

Bijlage 2 – Profielschets vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon voldoet in willekeurige volgorde aan de volgende kenmerken:

- is een innerlijk op prediking en gemeente betrokken persoon
- heeft empathisch vermogen; d.w.z. kan zich inleven in kerkelijke en onkerkelijke anderen
- toont een liefdevolle houding
- is betrouwbaar
- is stabiel en moedig
- bezit een zekere objectiviteit, is onafhankelijk van de gunst van anderen
- kan luisteren zonder (voor)oordeel
- kan helder communiceren
- is in staat grenzen te bewaken van de ander en van zichzelf
- kan zelfstandig beslissingen nemen
- heeft een open houding in relaties met anderen
- is flexibel om in te kunnen spelen op wisselende situaties etc.

Graag nota nemen:

1. een vertrouwenspersoon kan geen lid van de kerkenraad zijn maar handelt anderzijds niet los van de kerkenraad; omdat deze uiteindelijk verantwoordelijk is;
2. het verdient de voorkeur ten minste één man en één vrouw aan te stellen als vertrouwenspersoon. Wordt er gekozen om één persoon aan te stellen, dan gaat de voorkeur uit naar een vrouw.